

שאלות ויעדים לדיוני ועדת תכנון ובנייה - סביבה ואקלים

מדריך זה מיועד לחברי.ות מועצה החברים בוועדה המקומית לתכנון ובנייה, או לחברי.ות מועצה סביבתיים שמעוניינים להשפיע על הליכי התכנון ברשות. על מנת להטמיע עקרונות סביבתיים ואקלימיים בהליך התכנון ובפרט בתכנון המפורט, יש לתת את הדעת ולהשפיע על התכנית כבר משלבי התכנון הראשוניים, בהליך אינטגרטיבי של צוות התכנון, תוך דינמיקה והזנה הדדית. המדריך מסמן את נקודות ההשפעה המרכזיות של חברת המועצה בהליך התכנון בוועדת התכנון המקומית בתחומי סביבה ואקלים, את השאלות המרכזיות שכדאי לשאול בחלוקה לפני נושאים ואת היעדים הסביבתיים החיוביים שאליהם נשאוף. חשוב לציין מראש - ייתכן ולעיתים התשובות שיתקבלו מגורמי המקצוע בוועדה אינן עומדות ביעדים המופיעים במסמך זה, עם זאת - לאורך זמן, ובשילוב השתתפות מקצועית בוועדה, יהיה ניתן לשנות זאת.

- להיכרות מעמיקה עם הוועדה המקומית - מכון שיטה הכין עבורך [מדריך קצר](#)
- אם הינך חברת ועדת המשנה המקומית לתכנון ובנייה, מוזמן.ת גם לעניין [במסמך טיפים קצר להצלחה בתפקיד](#)

שאלות ויעדים סביבתיים

נבחרו חמישה נושאי ליבה סביבתיים ואקלימיים, הנוגעים לתחום תכנון ובנייה. תחת כל נושא, מצד ימין בטבלה, מופיעות מספר שאלות שניתן לשאול בדיוני הוועדה או בקשות לקבלת מידע. בצד השמאלי מופיעים היעדים שנחפש בתשובות שנקבל, או הרחבות מיוחדות בהתאם לכל שאלה/בקשה. השאלות/בקשות גם מסווגות לפי סוג התכנית - היתר בנייה, תכנון מגרש, שכונה או תכנית כוללת. אם לא מופיע סיווג כזה מדובר בבקשה הרלוונטית לכל סוג תכנית והיא עוסקת יותר במדיניות הוועדה ופחות בתכנון ספציפי.

1. נגר עירוני - הערכות להצפות ושיטפונות

שאלה/ בקשה לקבלת מידע	יעד/ הרחבה
השפעה על מדיניות הוועדה - האם לרשות המקומית תכנית אגנית/ נספח ניהול נגר? כיצד התכנית המוגשת עומדת בהלימה עם הנ"ל?	מידע על נספח לניהול נגר בקישור זה
בהיתר בנייה ותכנון שכונה או מגרש - בקשה לראות נספח נגר. הנספח מחויב לפי המפתח הבא	תכנית גדולה (מעל 5 דונם) מחויבת בנספח נגר, תכניות קטנות (עד 1 דונם) ובינוניות (5-1 דונם) מחויבות בניהול יעד נגר

רמה מרחבית כוללת שצ"פים, צידי דרכים, כיכרות, מבני ציבור, גינות ציבוריות, פארקים ועוד	בתכנית כוללנית - האם הוועדה ביצעה מיפוי וזיהוי שטחים פוטנציאליים לניהול נגר ברמה המרחבית
יעד שאפתני עומד על 15% ומעלה	בהיתר בנייה ותכנון שכונה או מגרש - כמה אחוזים מתוך התכנית מיועדים כשטח פתוח לחלחול מי גשמים?
30% משטחי הגגות ייבנו כגגות כחולים, היכולים להכיל X מ"ק מים (לפי תחזיות הרשות המקומית). עודפי הנגר יופנו לשצ"פ מרכזי בכל בלוק שאמצעו כמו ארגז חול מונמך לשם חלחול	בתכנון שכונה או מגרש - כמה נגר התשתית העירונית היום מתכוננת לקלוט ומה התחזיות לאור שינויי האקלים ואירועי הצפה בחמש השנים האחרונות ברשות המקומית?

2. איי חום והצללה

שאלה/ בקשה לקבלת מידע	יעד/ הרחבה
בתכנון שכונה או מגרש - מהו אחוז כיסוי הצל במרחבים הציבוריים? האם העצים בתכנית יוצרים רצף כיסוי הצללה?	שמירה על 60% משטחי העצים, כך שהצמרות מכסות את הקרקע
בתכנית כוללנית, בתכנון שכונה ובהיתר בנייה - האם מתוכננת כריתת עצים?	אם מתוכננת כריתת של עצים - יש לבדוק האם מתוכנן פיצוי נופי. על פי פקודת היערות, כל עץ בוגר שנכרת מחויב בפיצוי נופי בגובה הערך החליפי - כלומר נטיעת עצים חדשים. בתכנית צריך להופיע המקום אליו יועתקו העצים הותיקים או איפה ישתלו העצים החדשים.
בהיתר בנייה ותכנון שכונה או מגרש - האם המדרכה רחבה מספיק עבור שתילה של עץ במיקום עם חופת צמרות להצללה מקסימלית? האם לעצים ברחוב המתוכנן יש מספיק מקום כבית גידול?	לרוב רוחב מדרכה של 2.3 מ' 1.5 מ"ר מספיקים כבתי גידול
בתכנית כוללנית - האם בוצע סקר עצים שמטרתו שימור העצים בתכנית?	

3. שטחים פתוחים

שאלה/ בקשה לקבלת מידע	יעד/ הרחבה
<p>בתכנית כוללנית או בתכנון שכונה - האם הרשות המקומית הכינה סקר טבע עירוני? כיצד התכנית מתיישבת עם מסקנות הסקר? האם מקומות רגישים אקולוגית נכללים בשטח התכנית?</p>	
<p>בתכנית כוללנית או בתכנון שכונה - מהו אחוז השטח הפתוח בתכנית המוצעת? מהו סוג השטח - פארק אזורי, שטחי טבע ציבוריים פרטיים, גנים ופארקים, שמורות טבע, יערות קק"ל, שטחים לשימור?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • גני כיס בשכונה - ממוצע של 5 מ"ר לנפש במרחק של עד 15 דק' הליכה מהבית • פארק רובעי - ייעוד של 3 מ"ר לנפש במרחק של עד 20 דק' הליכה מהבית • פארק עירוני - ייעוד של 3 מ"ר לנפש במרחק של עד 20 דק' נסיעה מהבית
<p>בעיקר עבור מועצות אזוריות - האם קיים רצף שטחים פתוחים במועצה? האם תכנית המוצעת קוטעת רצף כזה או קוטעת את המסדרון האקולוגי של ישראל?</p>	

4. תחבורה

שאלה/ בקשה לקבלת מידע	יעד/ הרחבה
<p>בתכנון שכונה או מגרש - מידת החיבוריות לשכונות קיימות ברשות המקומית?</p>	<p>לשים לב שיש חיבוריות של 25% לפחות לשכונה הקיימת</p>
<p>בתכנון שכונה או מגרש - מה רמת ההליכתיות הצפויה בשכונה החדשה?</p>	<p>לפחות 70% מהדירות יהיו במרחק הליכה שלא עולה על 300 מטר ממרכז מסחרי ושירותים ציבוריים</p>
<p>בתכנון שכונה או מגרש - מה המרחק הצפוי בין רוב תושבי השכונה לתחנות אוטובוס?</p>	<p>80% מתושבים יהיו במרחק 500 מטר מתחנת אוטובוס רגילה</p>
<p>השפעה על מדיניות הוועדה - מה מפתח החנייה ברשות המקומית והאם התוכנית עומדת בו?</p>	

יעד/ הרחבה	שאלה/ בקשה לקבלת מידע
	בתכנון שכונה או מגרש - האם ברשות המקומית קיים יועץ בנייה ירוקה? אם כן, לבקש חו"ד לתכנית
<ul style="list-style-type: none"> • אישור בשלב מקדמי טרם קבלת היתר בנייה • אישור בשלב ב' לפני תעודת גמר 	בתכנון שכונה או מגרש - לבקש את מסמכי האישורים של מכון התקנים לעמידה בתקן בנייה ירוקה
לשים לב שתאורת הרשות המקומית היא תאורת LED חסכונית	בתכנון שכונה - סעיף תאורה (לדוגמה)
מידע נוסף על מדדי קרינה בקישור זה	בתכניות העוסקות באנטנות או במרכיבים אחרים בעלי סכנה לקרינה גבוהה - האם בתכנון התכנית היה יועץ קרינה שנתן את חוות דעתו? אם כן, לוודא שהתכנית עמדה בדוח שסיפק. אם לא, לבדוק האם התכנית עומדת בהנחיות של המשרד להגנת הסביבה בנוגע לקרינה.

[התקן הישראלי לבנייה ירוקה](#)

שלושה טיפים להצלחה בהטמעת עקרונות סביבתיים בדיוני הוועדה המקומית

1. כדאי להכיר את המדיניות המקומית בתחום התכנון, הסביבה והאקלים, כדי לחייב את היזמים והקבלנים לעמוד בה. ניתן להשתמש במדיניות קיימת על מנת לדרוש שיפורים סביבתיים בתכניות המוגשות לוועדה.
2. מומלץ להיפגש עם הגורמים העוסקים במתן חו"ד סביבתי לתכניות המוגשות לוועדה ברשות המקומית ללמידה על כל תכנית ועבודה משותפת לשיפור ההיבטים הסביבתיים והאקלימיים.
3. חשוב לדעת! בוועדה המקומית דרוש רוב כדי להעביר כל שינוי ותוספת (גורמי מקצוע לא מצביעים), לכן חשוב לגבש הסכמות ולגייס תומכים לשינויים החשובים עבורך.

מכון שיטה - מכון למדיניות מקומית

מכון שיטה פועל ליצירת מעטפת מקצועית לנבחרי ציבור ברשויות המקומיות באמצעות כלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר. משימתנו היא חיזוק ערכי הדמוקרטיה המקומית בישראל, מתוך אמונה בתפקידו המרכזי של השלטון המקומי בבניית חוסנה של החברה הישראלית כחברה, שוויונית, מתקדמת ומגוונת.

[לחצו כאן להצטרפות לרשימת חברי.ות המועצה שלנו](#)